

I. EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă privind suveranitatea alimentară prin infrastructură agroalimentară regională și lanțuri de valorificare corecte, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

1. Situația actuală

România dispune de producători agricoli care au investit în solarii, sere, material săditor, utilaje și tehnologii, dar nu dispune suficient de infrastructura publică, asociativă și privată care să transforme producția în marfă valorificată corect. În lipsa acestei infrastructuri, produsul agricol rămâne captiv între fermă, șanț, piață improvizată și intermediar.

Problema nu este doar economică, ci de siguranță alimentară, fiscalitate, concurență loială și suveranitate alimentară. Un stat care stimulează producția fără să creeze circuitul de valorificare acceptă risipă, pierdere de venit rural, evaziune, presiune asupra producătorului și preț final ridicat pentru consumator.

2. De ce subvenția pe producție este insuficientă

Sprijinirea producției fără mecanisme de colectare, depozitare, analiză, ambalare și vânzare fiscalizată poate produce supraproducție locală și dumping informal. Sprijinul public trebuie orientat și către cantitatea livrată fiscalizat, către servicii logistice și către infrastructura care păstrează valoarea produsului după recoltare.

3. Cooperativele agricole: soluție corectă, blocaj administrativ

Legea cooperăției agricole recunoaște rolul cooperativelor, dar practica arată că multe cooperative sunt fragile: membri retrași sau inactivi, PFA-uri radiate, mandate expirate, sedii neactualizate, lipsă de consultanță juridică, costuri administrative și imposibilitatea de a reacționa rapid. Prezenta inițiativă introduce reguli de prevenție, continuitate și remediere, fără a afecta autonomia cooperatistă.

4. Piețele agroalimentare și comerțul mascat

Atestatul de producător și carnetul de comercializare trebuie să protejeze producătorul autentic, nu să devină paravan pentru comerțul cu marfă cumpărată de la terți. Este necesară delimitarea fizică și vizuală între producător și comerciant, precum și digitalizarea graduală a evidenței, cu sprijin pentru persoanele fără acces digital.

5. Trasabilitate, siguranță alimentară și protecția consumatorului

Orice mecanism național de valorificare trebuie corelat cu regulile europene privind trasabilitatea, igiena, controalele oficiale și informarea consumatorilor. Legea propusă nu creează o trasabilitate paralelă, ci o infrastructură națională care face aplicabile, verificabile și utile obligațiile existente.

6. Casa Unirea și obligația de rezultate

Societatea Națională Casa Română de Comerț Agroalimentar UNIREA - S.A. a fost creată tocmai pentru a participa la valorificarea producției agricole naționale. În lipsa unei raportări publice clare privind centre, contracte, cantități, investiții, datorii, litigii și rezultate, această structură nu poate fi evaluată parlamentar. Inițiativa introduce obligația de raportare anuală distinctă, fără a acorda exclusivitate sau monopol.

7. Schimbări preconizate

- inventarierea capacităților existente de colectare, sortare, refrigerare, ambalare și procesare primară;
- acreditarea centrelor publice, private și asociative, cu acces transparent și nediscriminatoriu;
- operaționalizarea SELA, cu date minime, publicare agregată și protecția datelor;
- sprijinirea cantităților livrate fiscalizat și a serviciilor logistice, în limitele normelor UE;
- simplificarea funcționării cooperativelor agricole și procedură de remediere pentru blocaje formale;
- digitalizarea treptată a carnetului de comercializare și delimitarea producătorului real de comerciant;
- prevenirea risipei alimentare și redirecționarea produselor nevândute către procesare, donare sau alte utilizări legale;
- raportare parlamentară anuală privind Programul și Casa Unirea.

8. Impact financiar și procedural

Legea instituie cadrul programatic, instituțional și de control. Cheltuielile concrete se asigură în limita sumelor aprobate anual prin bugetul de stat, fonduri europene, fonduri PAC, bugete locale, parteneriate și contribuții private. Pentru evitarea oricărei vulnerabilități procedurale, inițiativa trebuie transmisă Guvernului pentru punct de vedere și fișă financiară, potrivit art. 111 din Constituție.

9. Compatibilitate europeană

Proiectul evită criteriul protecționist al originii naționale. Termenii politici de producție românească și suveranitate alimentară sunt operaționalizați prin criterii juridice neutre: prospețime, sezonalitate, distanță logistică rezonabilă, lanț scurt, calitate, siguranță alimentară, reducerea risipei, trasabilitate și impact de mediu.

Astfel, obiectivul de protejare a producătorului autohton este urmărit prin instrumente compatibile cu piața internă.

II. FIȘA SINTETICĂ A INIȚIATIVEI LEGISLATIVE

Inițiativa propune trecerea de la o politică agricolă fragmentată, centrată pe producție, la o politică integrată de valorificare a producției agroalimentare. Producătorul român trebuie să aibă acces real la colectare, depozitare, sortare, ambalare, analiză, trasabilitate și canale comerciale corecte, fără a fi transformat artificial în comerciant, transportator, contabil și negociator solitar.

Element	Conținut propus
Obiect principal	Instituirea Programului național pentru infrastructura agroalimentară de colectare, depozitare, trasabilitate, valorificare și reducere a pierderilor post-recoltare.
Problema vizată	Lipsa centrelor funcționale de colectare/depozitare; cooperative blocate administrativ; comerț mascat în piețe; dezechilibru între prețul producătorului și prețul consumatorului; promisiuni publice fără raportare verificabilă.
Beneficiari direcți	Producători agricoli, cooperative, organizații de producători, centre locale, procesatori, consumatori, instituții publice care achiziționează hrană.
Instrumente centrale	Centre acreditate, SELA, sprijin pentru cantități livrate fiscalizat, standarde de acces, digitalizarea carnetului de comercializare, protecția cooperativelor, raportare Casa Unirea.
Linii de protecție juridică	Nu instituie monopol, nu interzice vânzarea directă legală, nu fixează administrativ prețuri, nu discriminează pe criteriul originii naționale, respectă ajutorul de stat și libera concurență.
Acte normative vizate	Legea nr. 566/2004, Legea nr. 145/2014, Legea nr. 81/2022, Legea nr. 207/2015, Legea nr. 217/2016, Legea nr. 321/2009, HG nr. 933/2018, legislația achizițiilor publice.

III. ANEXE NORMATIVE

ANEXA nr. 1 - Standard minim pentru centrele agroalimentare acreditate

Domeniu	Cerință minimă
Recepție și cântărire	Spațiu delimitat, cântar verificat metrologic, procedură de înregistrare a lotului și documentelor.
Sortare și calibrare	Echipamente sau proceduri de sortare pe calitate, dimensiune, lot și destinație comercială.
Depozitare	Spații curate, igienizabile, temperatură adecvată; pentru perisabile, capacitate de refrigerare.

Trasabilitate	Identificare lot, evidență electronică, corelare producător-cantitate-dată-centru-destinație.
Siguranță alimentară	Proceduri de igienă, prevenire contaminare, separare loturi neconforme, colaborare cu ANSVSA.
Ambalare și etichetare	Materiale conforme și etichetă care nu induce în eroare consumatorul.
Analize	Acces la laborator propriu sau contractat, când produsul, riscul sau cumpărătorul o cere.
Energie și mediu	Plan de eficiență energetică, gestionare deșeurilor, apă uzată, produse neconforme și ambalaje.
Acces și tarife	Regulament public, tarife afișate, criteriile obiective de prioritate în caz de capacitate limitată.

ANEXA nr. 2 - Date minime în SELA

- identificarea producătorului sau formei asociative;
- localitatea și județul exploatației/centrului;
- categoria produsului, produsul, soiul/varietatea;
- cantitatea brută și cantitatea recepționată;
- data recoltării, dacă este disponibilă, și data livrării;
- documentul fiscal/comercial asociat;
- codul lotului;
- rezultatul verificării calitative, dacă este efectuată;
- destinația generală;
- prețul de achiziție sau intervalul de preț, în limitele permise;
- mențiuni privind refuzul de recepție, neconformități sau pierderi.

ANEXA nr. 3 - Structura minimă a raportului anual către Parlament

Capitol	Conținut minim
Infrastructură	Centre existente/acreditate/în construcție, capacități frigorifice, localizare, finanțare.
Producători	Număr producători deserviți, cooperative, organizații, categorii de produse.
Cantități	Cantități colectate, sortate, depozitate, procesate, valorificate, pierderi estimate.

Prețuri	Indicatori agregați pe verigi, fără date individuale.
Finanțare	Surse, sume aprobate/plătite, proiecte, stadiu fizic și valoric.
Casa Unirea	Contracte, proiecte, situație financiară, centre logistice, cantități, litigii, măsuri.
Control	Nereguli, sancțiuni, practici neloiale, măsuri de conformare.
Plan anul următor	Priorități, modificări legislative, termene, responsabili.

ANEXA nr. 4 - Clauze minime orientative pentru produse perisabile

- identificarea părților și calitatea lor;
- produsul, cantitatea, calitatea, toleranțele și recepția;
- prețul, formula de preț sau mecanismul transparent de renegociere;
- termenul de plată și penalitățile;
- condițiile de refuz al recepției și obligația motivării;
- responsabilitatea pentru pierderi după recepție;
- trasabilitatea lotului și documentele fiscale/de calitate;
- procedură rapidă de soluționare a disputelor;
- interdicția represaliilor comerciale pentru sesizarea autorităților.

IV. NOTA DE CONSTITUȚIONALITATE, COMPATIBILITATE EUROPEANĂ ȘI TEHNICĂ LEGISLATIVĂ

1. Temei constituțional

Inițiativa se întemeiază pe art.135 din Constituție, privind economia de piață, libera inițiativă, concurența loială, valorificarea factorilor de producție și protejarea intereselor naționale în activitatea economică. Se corelează și cu art.47 privind nivelul de trai, art.34 privind ocrotirea sănătății și art.44 privind protecția proprietății private.

Având în vedere potențialul impact bugetar, este necesară solicitarea informării Guvernului și a fișei financiare potrivit art.111 din Constituție, iar finanțarea este formulată în limita sumelor aprobate anual.

2. Compatibilitate cu dreptul Uniunii Europene

Proiectul nu impune cumpărarea pe criteriu de origine națională și nu creează bariere la libera circulație a mărfurilor. Instrumentele sunt criterii neutre: prospețime, lanț scurt, trasabilitate, calitate, reducerea risipei, impact logistic și siguranță alimentară.

Orice schemă de sprijin se va institui cu respectarea normelor UE privind ajutorul de stat/de minimis și a cadrului PAC. Publicarea prețurilor este agregată și nu permite coordonare anticoncurențială.

3. Tehnică legislativă

Textul este structurat în dispoziții generale, program, centre, digitalizare, sprijin, cooperative, piețe, transparență comercială, Casa Unirea, sancțiuni, modificări legislative și dispoziții finale.

Normele metodologice detaliază tehnic legea, fără a modifica substanța normei primare.

4. Riscuri de critică și răspunsuri integrate

Critică posibilă	Răspuns legislativ integrat
Proiect protecționist	Nu impune cumpărare pe origine; folosește criteriile neutre și nediscriminatorii.
Cheltuieli fără sursă	Nu fixează sume; finanțare în limita bugetelor aprobate și fișă financiară.
Birocrație suplimentară	Digitalizează, simplifică, menține suport pentru producătorii fără acces digital.
Intervenție în piață	Nu fixează prețuri; publică indicatori agregați și aplică regulile privind practici neloiale.
Monopol Casa Unirea	Nu acordă exclusivitate; cere raportare și transparență.
Lovirea micului producător	Prevede avertisment, conformare și protecție pentru producătorul autentic.
Risc GDPR/secret comercial	Date minime, analiză de impact, publicare doar agregată.
Cooperative blocate de membri retrași/radiați	Introduce continuitate, termen de remediere, notificări și proceduri electronice.

V. TABEL DE CORESPONDENȚĂ LEGISLATIVĂ ȘI INSTITUȚIONALĂ

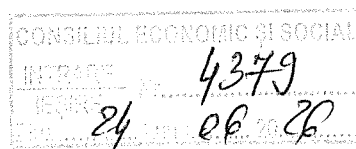
Act / instituție	Relevanță	Intervenția propusă
Legea nr. 566/2004	Cooperative agricole	Statut-cadru, notificări, remediere, continuitate PFA/II/IF radiate, proceduri electronice.
Legea nr. 145/2014	Atestat/carnet	Digitalizare, delimitare producător/comerțiant, sancțiuni comerț mascat.

Legea nr. 81/2022	Practici comerciale neloiale	Protecție pentru livrări prin centre, prețuri agregate, sesizări accelerate.
Legea nr. 207/2015	Inactivitate fiscală	Notificare și remediere pentru cauze formale la cooperative.
Legea nr. 217/2016	Risipa alimentară	Fluxuri de redirecționare a produselor nevândute.
Legea nr. 321/2009	Comercializarea produselor alimentare	Corelare cu raportările și practicile comerciale.
HG nr. 933/2018	Casa Unirea	Raportare anuală distinctă, fără monopol.
MADR	Coordonare	Program, acreditare, SELA, raport anual.
ANSVSA	Siguranță alimentară	Acreditare tehnică și controale.
ANAF/ONRC	Fiscalitate/cooperative	Interoperabilitate, notificări, prevenție.
Consiliul Concurenței	Practici comerciale/concurență	Indicatori agregați, sesizări, avize.

VI. REFERINȚE DOCUMENTARE

- Constituția României, art.34, 44, 47, 111 și 135.
- Legea cooperăției agricole nr.566/2004, forma consolidată consultată în iunie 2026.
- Legea nr.145/2014 privind atestatul de producător și carnetul de comercializare.
- Legea nr.81/2022 privind practicile comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar.
- Legea nr.217/2016 privind diminuarea risipei alimentare.
- Legea nr.321/2009 privind comercializarea produselor alimentare.
- Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală.
- Hotărârea Guvernului nr.933/2018 privind Casa Română de Comerț Agroalimentar UNIREA - S.A.
- Regulamentul (CE) nr.178/2002, Regulamentul (CE) nr. 852/2004, Regulamentul (UE) 2017/625.
- Regulamentul (UE) 2021/2115 și Planul Strategic PAC 2023-2027 pentru România.
- Regulamentul (UE) nr.1308/2013 privind organizarea comună a piețelor produselor agricole.
- Directiva (UE) 2019/633 privind practicile comerciale neloiale.

deputat Macovei Ilie Simona -

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL ROMÂNIEI

LEGEA

suveranității alimentare prin infrastructură agroalimentară regională și lanțuri de valorificare corecte, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Parlamentul României adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1 - Obiectul legii

(1) Prezenta lege instituie Programul național pentru infrastructura agroalimentară de colectare, depozitare, trasabilitate, valorificare și reducere a pierderilor post-recoltare, denumit în continuare Programul.

(2) Legea stabilește cadrul pentru centre agroalimentare acreditate, sistem electronic de evidență a livrărilor, sprijin pentru cantități livrate fiscalizat, simplificarea cooperativelor agricole, combaterea comerțului mascat și raportarea activității structurilor publice implicate în valorificarea producției agroalimentare.

(3) Prezenta lege nu instituie monopol de stat, nu interzice vânzarea directă legală de către producătorul autentic și nu limitează libertatea economică a operatorilor care respectă legislația privind concurența, fiscalitatea, siguranța alimentară și protecția consumatorului.

Art. 2 - Scop

Scopul legii este crearea unui circuit agroalimentar coerent: producătorul produce, centrul colectează și condiționează, operatorul comercial distribuie, statul verifică, iar consumatorul primește produs sigur, trasabil și corect prețuit.

- a) creșterea puterii de negociere a producătorilor agricoli;
- b) reducerea pierderilor post-recoltare și a risipei alimentare;
- c) creșterea gradului de fiscalizare și trasabilitate;
- d) diminuarea dependenței producătorilor de intermediari informali;
- e) stimularea cooperativelor, organizațiilor de producători și lanțurilor scurte;
- f) protecția consumatorului prin calitate, informare și prețuri transparente agregat.

Art. 3 - Principii

- a) acces deschis, transparent și nediscriminatoriu la infrastructura finanțată din fonduri publice;
- b) asociere voluntară și autonomie cooperatistă;
- c) proporționalitatea obligațiilor administrative în raport cu dimensiunea exploatației;
- d) trasabilitate, fiscalizare, siguranță alimentară și protecția datelor;
- e) compatibilitate cu dreptul Uniunii Europene, libera concurență și normele privind ajutorul de stat;
- f) prioritate pentru criterii obiective: prospețime, sezonabilitate, calitate, lanț scurt, impact logistic, reducerea risipei.

Art. 4 - Definiții

- a) producător agricol - persoana fizică, PFA, întreprinderea individuală, întreprinderea familială, persoana juridică, cooperativa sau forma asociativă care obține produse agroalimentare primare din exploatarea proprie;
- b) producător autentic - producătorul care valorifică produse obținute în exploatarea proprie, în limitele datelor declarate în registrele oficiale;
- c) centru agroalimentar acreditat - infrastructură publică, privată sau asociativă care realizează recepție, cântărire, sortare, calibrare, ambalare, etichetare, analiză, depozitare, refrigerare, procesare primară, agregare de loturi, livrare sau intermediere transparentă;
- d) livrare fiscalizată - predarea produsului către centru, cooperativă, comerciant, procesator sau instituție în baza documentelor fiscale/comerciale prevăzute de lege;
- e) SELA - Sistemul electronic de evidență a livrărilor agroalimentare;
- f) produs perisabil - produs agroalimentar susceptibil să devină impropriu pentru vânzare într-un termen scurt;
- g) intermediar agroalimentar - operator care cumpără produse agroalimentare în vederea revânzării, fără a avea calitatea de producător pentru produsele respective;
- h) preț agregat de referință - indicator statistic publicat fără divulgarea datelor individuale sau a secretului comercial.

CAPITOLUL II - PROGRAMUL NAȚIONAL

Art. 5 - Instituirea Programului

- (1) Se instituie Programul, coordonat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
- (2) Programul se implementează prin MADR, APIA, AFIR, ANSVSA, ANAF, ONRC, Consiliul Concurenței, ANPC, Autoritatea pentru Digitalizarea României, ANAP, autorități locale, cooperative, organizații de producători, centre acreditate, Casa Română de Comerț Agroalimentar UNIREA - S.A. și alte entități eligibile, potrivit normelor metodologice.
- (3) Participarea producătorilor la Program este voluntară, fără a înlătura obligațiile generale de legalitate fiscală, trasabilitate și siguranță alimentară.

Art. 6 - Instrumentele Programului

- a) rețeaua națională de centre agroalimentare acreditate;

- b) SELA;
- c) scheme de sprijin pentru cantități livrate fiscalizat;
- d) finanțări pentru depozitare, refrigerare, sortare, ambalare, analiză, procesare primară și logistică;
- e) raportare de prețuri agregate pe verigi;
- f) proceduri simplificate pentru cooperative;
- g) digitalizarea carnetului de comercializare;
- h) mecanisme de prevenire a risipei alimentare și redirecționare a produselor nevândute.

Art. 7 - Cooperarea autorităților

- (1) Autoritățile prevăzute la art. 5 alin. (2) cooperează în limita competențelor proprii, fără transfer nejustificat de atribuții și fără suprapuneri de control.
- (2) Schimbul de date se realizează numai în măsura necesară aplicării legii, cu respectarea protecției datelor cu caracter personal și a secretului comercial.
- (3) Guvernul stabilește prin norme metodologice fluxurile de date, responsabilitățile și garanțiile tehnice.

Art. 8 - Inventarul și harta priorităților

- (1) În termen de 120 de zile de la intrarea în vigoare, MADR realizează inventarul național al capacităților existente de colectare, sortare, depozitare, refrigerare, ambalare, analiză și procesare primară.
- (2) În termen de 180 de zile, Guvernul aprobă, prin hotărâre, harta națională a priorităților de investiții, ținând cont de bazinele de producție, perisabilitate, distanța față de piețe, capacitatea frigorifică, nivelul de asociere și pierderile post-recoltare.
- (3) Harta se actualizează anual și se publică pe pagina de internet a MADR.

Art. 9 - Protecția datelor și interoperabilitate

- (1) Dezvoltarea SELA și a registrelor interoperabile se face cu respectarea principiilor minimizării datelor, limitării scopului, securității și auditabilității.
- (2) MADR realizează, anterior operaționalizării SELA, o analiză de impact privind protecția datelor și un registru al categoriilor de date prelucrate.
- (3) Publicarea indicatorilor se face exclusiv agregat, fără divulgarea datelor personale, a secretului comercial sau a strategiilor comerciale individuale.

Art. 10 - Indicatori de rezultat

Raportarea Programului se face pe indicatori măsurabili: numărul centrelor funcționale, capacitatea frigorifică, cantitățile colectate, cantitățile livrate fiscalizat, numărul producătorilor deserviți, pierderile post-recoltare estimate, durata medie de plată și diferențele agregate de preț pe verigi.

CAPITOLUL III - CENTRE AGROALIMENTARE ACREDITATE

Art. 11 - Regimul juridic al centrelor

(1) Centrele agroalimentare acreditate sunt infrastructuri de interes economic și social destinate valorificării producției agroalimentare primare.

(2) Centrele pot fi înființate și operate de UAT-uri, asociații de dezvoltare intercomunitară, cooperative, organizații de producători, societăți comerciale, parteneriate public-private sau alte entități eligibile.

(3) Centrele finanțate integral sau parțial din fonduri publice au obligația de acces deschis, transparent și nediscriminatoriu, în limita capacității tehnice.

Art. 12 - Funcțiile centrelor

- a) recepție, cântărire și verificare cantitativă;
- b) sortare, calibrare, condiționare, ambalare și etichetare;
- c) depozitare cu temperatură controlată, refrigerare sau atmosferă controlată;
- d) prelevare de probe și facilitare de analize;
- e) agregare de loturi cu păstrarea trasabilității;
- f) livrare către comercianți, procesatori, instituții publice sau consumatori;
- g) procesare primară și redirectionare legală a produselor nevândute;
- h) raportare electronică a livrărilor și a prețurilor agregate.

Art. 13 - Acreditarea centrelor

(1) Centrele se acreditează de MADR, în colaborare cu ANSVSA și celelalte autorități competente.

(2) Acreditarea se acordă pe categorii de activități, în funcție de dotări, personal, proceduri, trasabilitate, conformitate sanitară și fiscală.

(3) Registrul centrelor acreditate este public și cuprinde denumirea operatorului, localizarea, produsele, capacitatea, serviciile, tarifele de bază și datele de contact.

Art. 14 - Acces, tarife și refuz motivat

(1) Centrele finanțate din fonduri publice aplică tarife transparente, publicate, nediscriminatorii și fundamentate pe costuri.

(2) Este interzisă condiționarea accesului producătorului de contracte exclusiviste, cu excepția cazurilor justificate prin capacități rezervate, contracte ferme sau programe publice, publicate anterior.

(3) Refuzul de primire se consemnează în scris sau electronic și se motivează prin criterii obiective: capacitate indisponibilă, neconformitate sanitară, lipsa documentelor, calitate necorespunzătoare sau imposibilitate tehnică.

Art. 15 - Standard minim și siguranță alimentară

(1) Centrele respectă standardul minim prevăzut în Anexa nr. 1 și normele de igienă, siguranță alimentară, trasabilitate, depozitare și control oficial aplicabile.

(2) Acreditarea nu substituie autorizările, înregistrările sau avizele cerute de legislația sanitar-veterinară, sanitară, fiscală, de mediu sau de protecție a muncii.

(3) Normele metodologice pot institui categorii diferențiate de centre, în funcție de volum, produse și activități, pentru a nu exclude centrele locale de dimensiuni mici.

Art. 16 - Etapizare și centre-pilot

(1) În prima etapă se urmărește acreditarea sau operaționalizarea de centre-pilot în fiecare regiune de dezvoltare, cu prioritate în bazinele legumicole și pomicole cu producție perisabilă ridicată.

(2) Guvernul poate stabili zone prioritare în funcție de producție, pierderi, distanță logistică și lipsa capacității frigorifice.

Art. 17 - Regimul bunurilor finanțate public

(1) Bunurile realizate cu finanțare publică prin Program se utilizează pentru scopul finanțării pe durata minimă stabilită prin contractul de finanțare.

(2) Înstrăinarea, schimbarea destinației sau utilizarea preferențială a infrastructurii finanțate public atrage recuperarea finanțării și sancțiuni, în condițiile legii.

(3) Regulamentul de funcționare al centrului finanțat public se publică și cuprinde criteriile de acces, ordinea de prioritate, tarifele, procedura de refuz și procedura de soluționare a reclamațiilor.

CAPITOLUL IV - SISTEMUL ELECTRONIC DE EVIDENȚĂ A LIVRĂRILOR AGROALIMENTARE

Art. 18 - Instituirea SELA

(1) Se instituie SELA, administrat de MADR.

(2) SELA înregistrează livrările efectuate prin centre acreditate, cooperative, organizații de producători și alte forme asociative incluse în Program.

(3) SELA se dezvoltă gradual și interoperabil cu registrele MADR, APIA, AFIR, ONRC, ANAF și ANSVSA, în limitele stabilite prin normele metodologice.

Art. 19 - Date minime

Pentru fiecare livrare se înregistrează cel puțin datele din Anexa nr. 2: identificarea producătorului, localitatea exploatației, produsul, cantitatea, data, centrul, documentul fiscal/comercial, codul lotului și destinația generală.

Publicarea datelor se realizează numai agregat, astfel încât să nu fie afectate datele personale, secretul comercial sau poziția concurențială.

Art. 20 - Dovada livrării și răspundere

(1) Livrarea înregistrată în SELA constituie dovadă administrativă pentru accesarea schemelor de sprijin, fără a înlocui documentele fiscale obligatorii.

(2) Înregistrarea electronică nu validează calitatea, legalitatea fiscală sau conformitatea sanitară în lipsa documentelor și verificărilor cerute de lege.

(3) Declararea fictivă, alterarea sau utilizarea frauduloasă a datelor atrage răspundere contravențională, civilă sau penală.

CAPITOLUL V - SPRIJIN PENTRU VALORIFICARE, INVESTIȚII, ACHIZIȚII PUBLICE ȘI REDUCEREA RISIPEI

Art. 21 - Sprijin pentru cantități livrate fiscalizat

(1) Guvernul poate institui, prin hotărâre, scheme de sprijin pentru producătorii care livrează fiscalizat produse agroalimentare prin centre acreditate, cooperative, organizații de producători sau alte forme asociative.

(2) Sprijinul poate fi acordat în funcție de cantitate, categorie de produs, perisabilitate, calitate, lanț scurt, trasabilitate și destinație.

(3) Schemele se instituie cu respectarea normelor UE privind ajutorul de stat, ajutorul de minimis și Politica Agricolă Comună.

Art. 22 - Servicii logistice și investiții eligibile

(1) Pot fi finanțate servicii de sortare, ambalare, analiză, etichetare, depozitare frigorifică, transport frigorific, marketing colectiv și digitalizare.

(2) Sunt eligibile investiții în depozite frigorifice, celule de atmosferă controlată, linii de sortare, laboratoare, cântare, software, echipamente de trasabilitate, panouri fotovoltaice, vehicule frigorifice și procesare primară.

(3) Prioritate au investițiile care reduc pierderile, integrează producători mici și cresc livrările fiscalizate.

Art. 23 - Achiziții publice agroalimentare

(1) MADR și ANAP elaborează, în termen de 180 de zile, un ghid pentru utilizarea criteriilor de prospețime, sezonabilitate, trasabilitate, lanț scurt, calitate, impact logistic și reducere a risipei în achizițiile publice de produse agroalimentare.

(2) Autoritățile contractante pot structura achizițiile în loturi adaptate producătorilor mici, cooperativelor și centrelor acreditate, fără fragmentare artificială și cu respectarea legislației achizițiilor publice.

(3) Criteriile nu pot fi formulate ca obligații de cumpărare exclusiv pe criteriul originii naționale.

Art. 24 - Reducerea pierderilor post-recoltare și a risipei alimentare

(1) Centrele acreditate pot organiza fluxuri pentru redirecționarea produselor nevândute către procesare primară, vânzare cu preț redus, donare pentru consum uman, hrană pentru animale sau alte utilizări legale, cu respectarea siguranței alimentare.

(2) Normele metodologice stabilesc proceduri pentru separarea loturilor, înregistrarea destinației, responsabilitatea operatorilor și documentele justificative.

(3) Produsele impropriei consumului uman se gestionează potrivit legislației sanitar-veterinare, de mediu și privind deșeurile.

Art. 25 - Condiționalitate și prevenirea abuzului

Sprijinul public se acordă numai pentru livrări reale, fiscalizate și trasabile. Este interzisă finanțarea livrărilor fictive, a produselor cumpărate de la terți și declarate ca producție proprie sau a costurilor impuse abuziv producătorilor.

CAPITOLUL VI - COOPERATIVE AGRICOLE ȘI FORME ASOCIATIVE

Art. 26 - Statut-cadru orientativ

- (1) MADR, cu avizul Ministerului Justiției și în consultare cu ONRC, aprobă un statut-cadru orientativ pentru cooperativele agricole.
- (2) Utilizarea statutului-cadru este facultativă și nu afectează autonomia cooperativelor.
- (3) Cooperativele care utilizează statutul-cadru beneficiază de proceduri simplificate de verificare formală, în condițiile stabilite de ONRC.

Art. 27 - Continuitatea cooperativelor în situații de blocaj formal

- (1) Retragerea, radierea formei de organizare, decesul, inactivitatea sau neparticiparea unui membru nu poate bloca funcționarea cooperativei, dacă aceasta își poate continua activitatea cu respectarea legii și a statutului.
- (2) Dacă un membru persoană fizică autorizată, întreprindere individuală sau întreprindere familială își radiază forma de organizare, calitatea de membru poate continua, la cerere, ca persoană fizică producător agricol, dacă activitatea agricolă proprie continuă și sunt asumate obligațiile patrimoniale și statutare.
- (3) Dacă numărul membrilor scade temporar sub minimul legal, cooperativa are 12 luni pentru completarea numărului de membri, dacă desfășoară activitate economică reală, depune situațiile financiare și nu se află în dizolvare, insolvență sau inactivitate voluntară.
- (4) În perioada de remediere, cooperativa poate executa contractele în derulare, poate primi membri noi și poate realiza livrări prin centre acreditate.

Art. 28 - Modificări interne simplificate

- (1) Modificarea componenței membrilor, mandatelor organelor statutare, datelor de contact și registrului de membri se poate realiza prin procedură electronică simplificată, dacă nu sunt afectate elemente esențiale ale actului constitutiv.
- (2) În cazul neparticipării repetate a unor membri la adunările generale, statutul poate prevedea convocări succesive, reprezentare prin procură, vot electronic și proceduri de constatare a imposibilității de participare, cu respectarea dreptului de informare și contestare.
- (3) Operațiunile privind patrimoniul, fuziunea, divizarea, dizolvarea, lichidarea sau modificările esențiale se realizează potrivit regimului de drept comun aplicabil cooperativelor agricole.

Art. 29 - Notificări preventive

- (1) ONRC și ANAF transmit notificări electronice preventive cu cel puțin 60 de zile și 15 zile înainte de expirarea mandatelor organelor statutare sau a dreptului de folosință asupra sediului social, în măsura în care datele sunt disponibile.
- (2) Neprimirea notificării nu exonerează cooperativa, dar lipsa notificării se ia în considerare la stabilirea măsurilor proporționale.
- (3) Declararea inactivității pentru cauze formale remediable se dispune numai după notificare și termen de conformare, dacă nu există fraudă sau risc fiscal real.

Art. 30 - Ghișeu unic și asistență

MADR organizează, prin direcțiile agricole județene, ghiduri, modele de hotărâri, registre, convocatoare, contracte de livrare și asistență administrativă pentru cooperative, cu prioritate pentru cooperativele care participă la Program.

CAPITOLUL VII - PIEȚE AGROALIMENTARE, PRODUCĂTOR AUTENTIC ȘI COMERȚ MASCAT

Art. 31 - Digitalizarea carnetului de comercializare

(1) MADR, MDLPA, autoritățile locale și Autoritatea pentru Digitalizarea României inițiază digitalizarea treptată a atestatului de producător și a carnetului de comercializare.

(2) Până la operaționalizarea completă, documentele pe suport hârtie rămân valabile.

(3) Digitalizarea se realizează proporțional, cu sprijin pentru producători mici, persoane vârstnice și persoane fără acces la mijloace digitale.

Art. 32 - Verificarea producătorului autentic

(1) Administratorii piețelor verifică, la atribuirea spațiilor rezervate producătorilor, existența documentelor obligatorii și concordanța dintre calitatea declarată, produs și exploatație.

(2) Este interzisă utilizarea atestatului sau carnetului pentru vânzarea sistematică a produselor cumpărate de la terți, cu excepțiile prevăzute de lege.

(3) Controalele se orientează spre combaterea comerțului mascat, nu spre sancționarea disproporționată a producătorului autentic de bună-credință.

Art. 33 - Informare la locul de vânzare

(1) La locul de vânzare se afișează vizibil calitatea în care persoana vinde: producător agricol; PFA/II/IF producătoare, cooperativă, comerciant sau intermediar.

(2) Piețele delimitează și semnalizează zonele producătorilor autentici și zonele comercianților.

(3) Pentru produsele provenite prin centre acreditate, eticheta poate include codul lotului și centrul, fără divulgarea datelor personale.

CAPITOLUL VIII - TRANSPARENȚĂ PE LANȚUL AGROALIMENTAR ȘI PRACTICI COMERCIALE CORECTE

Art. 34 - Indicatori agregați de preț

(1) MADR, în colaborare cu Consiliul Concurenței, ANAF și INS, publică lunar indicatori agregați privind prețurile pe verigi pentru produsele stabilite prin norme.

(2) Indicatorii pot include intervale de preț la producător, prețuri prin centre, prețuri angro și prețuri medii de vânzare.

(3) Publicarea nu constituie stabilire administrativă a prețurilor și nu poate fi folosită pentru practici anticoncurențiale.

Art. 35 - Contracte-cadru orientative

MADR, în consultare cu Consiliul Concurenței, organizațiile de producători, cooperativele, comercianții și procesatorii, elaborează modele orientative de contracte-cadru pentru produse

perisabile, cu clauze privind recepția, calitatea, plata, refuzul motivat, penalitățile, trasabilitatea și soluționarea rapidă a disputelor.

Art. 36 - Sesizări accelerate

(1) Refuzul nejustificat de recepție, întârzierea nejustificată, modificarea unilaterală a condițiilor și impunerea unor costuri neprevăzute pentru produse perisabile constituie fapte urmărite prioritar de autoritățile competente.

(2) Cooperativele, centrele și organizațiile de producători pot formula sesizări colective pentru furnizorii vulnerabili, cu protejarea identității, în condițiile legii.

(3) Autoritățile stabilesc proceduri accelerate pentru sesizările care privesc produse perisabile și pierderi iminente.

Art. 37 - Corelare cu regimul practicilor comerciale și comercializării alimentelor

(1) Dispozițiile prezentei legi se aplică fără a aduce atingere Legii nr.81/2022 privind practicile comerciale neloiale și Legii nr.321/2009 privind comercializarea produselor alimentare.

(2) Normele metodologice stabilesc mecanisme de cooperare între MADR, Consiliul Concurenței, ANPC și ANAF pentru verificarea practicilor care afectează producătorul agricol și consumatorul final.

(3) Nicio dispoziție a prezentei legi nu autorizează plafonarea administrativă generală a prețurilor, înțelegerile anticoncurențiale sau discriminarea operatorilor economici.

CAPITOLUL IX - CASA ROMÂNĂ DE COMERȚ AGROALIMENTAR UNIREA

Art. 38 - Raport anual către Parlament

(1) MADR transmite anual, până la 30 iunie, comisiilor parlamentare de specialitate un raport privind implementarea Programului.

(2) Raportul include un capitol distinct privind Casa Română de Comerț Agroalimentar UNIREA - S.A., dacă aceasta participă la Program sau gestionează proiecte de colectare, depozitare, procesare, intermediere ori valorificare.

(3) Capitolul cuprinde situația financiară sintetică, contracte principale, proiecte, stadii fizice și valorice, cantități achiziționate, cantități valorificate, producători/cooperative partenere, litigii, creanțe, datorii și măsuri de redresare.

Art. 39 - Transparență fără monopol

(1) Participarea Casei Unirea la Program nu conferă exclusivitate și nu limitează accesul altor centre publice, private sau asociative.

(2) Informațiile publicate respectă secretul comercial și protecția datelor, dar acestea nu pot fi invocate pentru a ascunde utilizarea fondurilor publice, performanța investițiilor sau obligațiile de guvernanță corporativă.

CAPITOLUL X - CONTRAVENȚII ȘI SANȚIUNI

Art. 40 - Contravenții

Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în condiții care atrag răspundere penală:

- a) declararea în SELA a unor cantități fictive, produse nereale sau livrări inexistente;
- b) utilizarea statutului de producător pentru comercializarea sistematică a produselor cumpărate de la terți;
- c) refuzul nemotivat al unui centru finanțat public de a primi produse conforme;
- d) nepublicarea tarifelor și regulamentului de acces de către centrele finanțate public;
- e) alterarea datelor de trasabilitate;
- f) nerespectarea obligațiilor de raportare de către centre;
- g) schimbarea destinației bunurilor finanțate prin Program;
- h) utilizarea fondurilor acordate prin Program în alt scop.

Art. 41 - Sancțiuni și prevenție

(1) Contravențiile se sancționează cu avertisment, amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, suspendarea acreditării, recuperarea sprijinului, interdicție temporară de accesare a Programului sau confiscarea beneficiilor necuvenite, după gravitate.

(2) Pentru producătorii persoane fizice de bună-credință, la prima abatere formală fără prejudiciu și fără risc pentru siguranța alimentară, se aplică prioritar avertisment și termen de conformare.

(3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de autoritățile stabilite prin norme, în funcție de natura faptei.

CAPITOLUL XI - MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA UNOR ACTE NORMATIVE

Art. 42 - Modificarea Legii cooperăției agricole nr.566/2004

Legea cooperăției agricole nr.566/2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 76², alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: «(3) Oficiul Național al Registrului Comerțului transmite trimestrial Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale datele și informațiile necesare actualizării Registrului Național al Cooperativelor Agricole, inclusiv informații privind înființarea, radierea, suspendarea, reluarea activității, modificarea organelor statutare, sediul social, datele de contact și depunerea situațiilor financiare, în condițiile legii.»

2. După articolul 76² se introduc șapte noi articole, art.76³-76⁹, cu următorul cuprins:

«Art.76³ - MADR, ONRC și Ministerul Justiției elaborează statutul-cadru orientativ al cooperativelor agricole. Utilizarea sa este facultativă și nu afectează autonomia cooperativelor.»

«Art.76⁴ - Cooperativele agricole pot solicita înregistrarea electronică simplificată a modificărilor privind componența membrilor, organele statutare, datele de contact și alte mențiuni stabilite prin ordin comun, dacă nu sunt afectate patrimoniul, fuziunea, divizarea, dizolvarea sau alte modificări esențiale.»

«Art.76⁵ - Dacă numărul membrilor scade temporar sub minimul legal, cooperativa are termen de remediere de 12 luni, cu condiția desfășurării unei activități economice reale și a îndeplinirii obligațiilor de raportare financiară.»

«Art.76⁶ - Radierea formei de organizare a unui membru PFA, întreprindere individuală sau familială nu atrage automat pierderea calității de membru cooperativ, dacă persoana fizică continuă activitatea agricolă proprie și solicită actualizarea calității sale în registrul cooperativei.»

«Art.76⁷ - ONRC și ANAF transmit notificări electronice preventive privind expirarea mandatelor organelor statutare și a dreptului de folosință asupra sediului social. Termenele și procedura se stabilesc prin ordin comun.»

«Art.76⁸ - MADR asigură modele de hotărâri, convocatoare, registre și contracte pentru cooperativele agricole și organizează puncte de asistență administrativă prin direcțiile agricole județene.»

«Art.76⁹ - Cooperativele agricole active economic beneficiază de proceduri de reactivare accelerată dacă au remediat exclusiv cauze formale, fără fraudă, sustragere de la control sau risc fiscal real.»

Art. 43 - Modificarea Legii nr.145/2014

Legea nr.145/2014 se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 7 se introduce art.7¹: «MADR inițiază digitalizarea carnetului de comercializare. Sistemul permite înscrierea cantităților transportate și vândute, verificarea documentelor de către administratorii piețelor și corelarea cu datele din registrul agricol, în condițiile legii. Până la operaționalizarea completă, carnetul pe suport hârtie rămâne valabil.»

2. La articolul 13 se introduc alineate privind delimitarea spațiilor producătorilor de cele ale comercianților și verificarea calității în care persoana comercializează produsul.

3. La articolul 16 se introduce contravenția privind utilizarea atestatului sau carnetului pentru vânzarea sistematică a produselor cumpărate de la terți, sancționată cu amendă de la 5.000 lei la 20.000 lei și suspendarea dreptului de utilizare până la 6 luni.

Art. 44 - Completarea Legii nr.81/2022

Legea nr.81/2022 se completează astfel:

1. La articolul 2 se introduce definiția centrului agroalimentar acreditat.

2. La articolul 3 se include refuzul nejustificat de recepție a produselor agroalimentare perisabile livrate prin centru acreditat, atunci când produsele corespund contractului, standardelor și documentelor convenite.

3. După articolul 6 se introduce art. 6¹ privind publicarea indicatorilor agregați de preț, fără divulgarea datelor individuale și fără afectarea secretului comercial.

Art. 45 - Completarea Legii nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală

După articolul 92 se introduce art. 92¹: «În cazul cooperativelor agricole, declararea inactivității fiscale pentru lipsa organelor statutare sau expirarea dreptului de folosință asupra sediului social se dispune numai după notificare și termen de remediere de 60 de zile, dacă nu există fraudă, sustragere de la control, inexistența activității, insolvență, faliment, dizolvare sau risc fiscal real. Reactivarea cooperativelor care au remediat exclusiv cauzele formale se soluționează în termen de 5 zile lucrătoare de la depunerea documentației complete.»

Art. 46 - Corelarea cu Legea nr.217/2016 privind diminuarea risipei alimentare

MADR, ANSVSA și autoritățile competente elaborează proceduri pentru redirecționarea produselor agroalimentare nevândute din centrele acreditate către utilizări permise de legislația privind diminuarea risipei alimentare, siguranța alimentelor și gestionarea deșeurilor.

Art. 47 - Corelarea cu Legea nr.321/2009

Aplicarea prezentei legi în relațiile comerciale cu produse alimentare se realizează cu respectarea Legii nr.321/2009, iar normele metodologice vor evita suprapunerea raportărilor și a obligațiilor de control pentru operatorii economici.

Art. 48 - Corelări cu achizițiile publice

Aplicarea prezentei legi în materia achizițiilor publice se realizează cu respectarea Legii nr. 98/2016, a legislației europene și a principiilor nediscriminării, tratamentului egal, transparenței, proporționalității și eficienței fondurilor publice.

CAPITOLUL XII - DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Art. 49 - Norme metodologice

În termen de 120 de zile, Guvernul aprobă normele metodologice, la propunerea MADR, cu avizul Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Consiliului Concurenței, ANSVSA, ANAF, ONRC, ANPC, ANAP, Autorității pentru Digitalizarea României și al altor autorități competente.

Art. 50 - Termene de implementare

- a) 120 de zile - inventarul național al capacităților de colectare și depozitare;
- b) 180 de zile - harta priorităților și ghidul de achiziții publice agroalimentare;
- c) 12 luni - versiunea-pilot a SELA;
- d) 24 de luni - acreditarea centrelor-pilot în fiecare regiune de dezvoltare, în limita fondurilor aprobate.

Art. 51 - Finanțare

Finanțarea se asigură din bugetul de stat, prin bugetul MADR, în limita sumelor aprobate anual, din fonduri europene, fonduri aferente Politicii Agricole Comune, bugete locale, parteneriate public-private, contribuții private și alte surse legal constituite.

Art. 52 - Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția dispozițiilor pentru care sunt prevăzute termene speciale.

PREȘEDINTE

CAMERA DEPUTAȚILOR

GRINDEANU SORIN-MIHAI

PREȘEDINTE

SENATUL ROMÂNIEI

ABRUDEAN MIRCEA